

AINEVALDKOND

“Kunstiained”

Kunsti –ja muusikapädevus seostub kultuurilise teadlikkusega, hõlmates põhiteadmisi Eesti ja Euroopa kultuurisaavutustest ning maailma kultuurilise mitmekesisuse mõistmist. Kunstipädevus hõlmab oskust väljendada enda ideid mitmekesiste kunstiliste vahenditega ning väärtustada loomingulisi saavutusi visuaalsetes kunstides ja muusikas. Kunstipädevusse kuulub eneseväljendusoskus, isikupära teadvustamine, oskus uurida varasema kultuuripärandi varasalvi ning valmisolek leida uusi lahendusi muutuvates oludes.

Põhikoolis on kunstivaldkonna õppeainete õpetamise eesmärgiks kujundada õpilastes eakohane kunstipädevus: suutlikkus mõista kunstide mitmekesisust, arutleda kunsti ja muusika teemadel; väärtustada lähiümbruse, Eesti ja maailma kultuuripärandit; näha eri ajastute ja nüüdisaja kultuuri suhet; kasutada kunsti ja muusika väljendusvahendeid isiklikuks ja kollektiivseks loominguliseks tegevuseks, väärtustada enda ja kaaslaste loomingut.

Kunstivaldkonna ainete õpetamise kaudu taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

1. on omandanud loovtegevuse ja eneseväljenduse kogemusi, tunnetab enda loomingulisi võimeid ning väärtustab isikupäraseid ja keskkonnasäästlikke lahendusi;
2. kasutab loovtöodes mitmekesiseid visuaalseid ja muusikalisi väljendusvahendeid, arutleb eakohaste kultuuriliste sõnumite ja väärtushinnangute üle, oskab kujundada oma arvamust ning väljendada kunsti abil emotsioone;
3. väärtustab kultuuri ja inimese loovust, osaleb nii individuaal- kui ka koostööprojektides ning peab tähtsaks lahenduste otsimist ja loovat mõtlemist;
4. märkab kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust, mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas, aktsepteerib erinevaid kultuurinähtusi;
5. väärtustab ja hoiab Eesti ning siin elavate rahvusvähemuste kultuuri, tunneb vastutust kultuuritraditsioonide säilimise eest, seostab kunsti ja kultuuri ning teaduse ja tehnoloogia arengut nii minevikus kui ka tänapäeval;
6. omab ülevaadet kunstivaldkonnaga seonduvatest elukutsest, ametitest ja edasiõppimise võimalustest.

Ainevaldkonna õppeained

Kunstiainete valdkonda kuuluvad kunst ja muusika, mis on kohustuslikud kõikides põhikooliastmetes. Kunsti ja muusikat õpitakse 1.–9. klassini.

Kunstivaldkonna õppeainetes taotletavate õpitulemuste ja õppesisu koostamisel on aluseks võetud arvestuslik nädalatundide jagunemine kooliastmeti ja aineti alljärgnevalt.

I kooliaste

kunst – 9 nädalatundi

muusika – 6 nädalatundi

II kooliaste

kunst – 4 nädalatundi

muusika – 5 nädalatundi

III kooliaste

kunst – 3 nädalatundi

muusika – 3 nädalatundi

Õppeainete nädalatundide jagunemine kooliastmeti määratakse kindlaks kooli õppekavas arvestusega, et taotletavad õpitulemused ja õppe-kasvatuseesmärgid on saavutatavad.

Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Kunstide valdkonna aineid põhikoolis ühendab tähelepanu loovuse ja eneseväljendusoskuse arendamisele ning tervikliku maailmapildi kujundamisele. Kunstide kaudu saadakse teadmisi erinevate väljendusvahendite ja kultuuride kohta, õpitakse tundma ennast ning mõtestatakse kunstide rolli ühiskonnas.

Loomise, esitamise, teoste interpreteerimise ja analüüsimise kaudu õpitakse tundma traditsioonilisi ning nüüdisaegseid kunste, nende sisu, vorme ja tähendusi, kujundatakse mõistmist ning kriitikameelt. Arendatakse mõtlemise paindlikkust ning avatust kultuurilistele ja individuaalsetele erinevustele, mis toetab toimetulekut kiiresti muutuv ja mitmekultuurilises maailmas.

Praktiline kunstidega tegelemine arendab õpilase tundemaailma, intuiitvset ja loovat mõtlemist. Kunstidel on oluline osa igapäevaelu rikastava ning emotsionaalselt tasakaalustava

harrastusena. Kunstitegevused tasakaalustavad valdavalt verbaalset ning analüütilist mõtlemist teistes õppeainetes, lisades kujundliku, sünteesiva ja intuiitse poole. Selle tulemus on terviklik mõtlemine, mis võimaldab läheneda loovalt probleemidele ning väärtustada erinevaid lahendusi ja lahendite mitmetahulisust. Kunstidega tegelemine avaldab positiivset mõju kõikide ainete õppimisele.

Kunstiainete sisus, tegevustes ja taotlustes on ühised järgmised aspektid:

1. teadmised kunstidest (analüüs);
2. erinevate kunstide seostamine (süntees);
3. ainealne (verbaalne) keel;
4. loominguline eneseväljendus (loomine, esitamine);
5. kunstiloomingu vastuvõtmine (kommunikatsioon, kriitika);
6. oma-, kohaliku ja maailmakultuuri väärtustamine (mitmekultuurilisus);
7. kultuuriväärtuste kaitsmine (jätkusuutlikkus).

Õppesisu käsitlemisel teeb aineõpetaja valiku, arvestades, et kooliastmeti kirjeldatud õpitulemused, üld- ja valdkondlikud ning ainepädevused on saavutatavad.

Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

Kultuuri- ja väärtuspädevus

Kunstivaldkonna õppeainetes rõhutatakse kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi õppija identiteedi osana. Tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitletavate teemade, analüüsitud kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ning esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunsti ja muusikat eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist kõikidesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus

Uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutlused ja esitlused, ühismusitseerimine, ühistes kunstiprojektides ning valdkondlikes ja valdkondadeülestes õppeprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ning aitavad väärtustada üksteise toetamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjuvad

õpilased oma seisukohti kaitsma ning teiste arvamustest lugu pidama. Kunstiained teadvustavad inimese kui keskkonna kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus

Pidev tagasiside andmine ja eneseanalüüsi oskuse arendamine aitavad tundma õppida oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset minapilti. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainek ning sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

Õpipädevus

Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide kaudu, mis võimaldavad õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uude olukorras. Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus

Kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest jms rääkimine, kasutades kirjelduses nii korrektset emakeelt kui ka ainespetsiifilist terminoloogiat. Tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunsti- ja muusikateemaliste referatiivsete ning loovtööde koostamine eeldab oskust mõista teabeteke ning suunab kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (tekst, joonis, skeem, tabel, graafik jms). Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus

Kunstiainetes rakendatavate ülesannete lahendamiseks tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpitakse kasutama kunstimõisteid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste

tunnuseid ning kasutama sümboleid. Kunstiterminoloogias kasutatakse matemaatika ja tehnoloogia sõnavara ja mõisteid. Loomeülesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika ning kunsti arengus.

Ettevõtlikkuspädevus

Vajalike oskuste kujunemist toetavad kunstiainetes individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ning probleemipõhised ülesanded ja õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaeluga. Kunstiainetes väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada erinevaid ideede väljendamise ja esitlemise võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima ja analüüsima, vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega. Ainekavasid läbivad projektid: “Mihklilaat”, “Jõululaat”, “Kevadlaat”.

Digipädevus

Kunstiaineid õppides kasutatakse digivahendeid teabe otsimiseks, kogumiseks, töötlemiseks ja esitamiseks. Kogutud teavet rakendatakse loovtöodes eesmärgipäraselt. Õpitakse loominguga tegelemiseks valida ainespetsiifiliselt vajalikke digivahendeid. Õppides ning digitaalset sisu luues ja säilitades kasutatakse erinevaid audiovisuaalseid ning muid multimeediumi vahendeid ja rakendusi. Ollakse teadlik autoriõiguste järgimise kohustusest digikeskkonnas. Suurendatakse teadlikkust digivahendite rakendamisega kaasneva võimalikest terviseriskidest ja internetis loominguga jagamise turvalisusest.

Tehnoloogia ja innovatsioon – õpib kasutama arvutit ja mobiiltelefoni info otsimiseks, õppematerjali paremaks omandamiseks ja kinnistamiseks.

Sisuloome

Õpilane:

- 1) loob, vormindab, salvestab ning vajaduse korral prindib kokkulepitud formaatides digitaalset materjali (sh referaat, plakat, kuulutus, esitlus), järgides etteantud kriteeriume;
- 2) kopeerib fotosid, videoid ja helisalvestisi andmekandjale (nii füüsilisele kui ka virtuaalsele)
- 3) reflekteerib oma õpikogemust sobivas digikeskkonnas.

Õpilane:

- 1) kasutab uute teadmiste loomiseks olemasolevat digitaalset avatud õppevara;
- 2) täiendab teiste tehtud digitaalsete muudatusettepanekuid (nt kommentaarid, muutuste jälitamine jne) arvestades oma materjale

Uut sisu luues arvestab õpilane autoriõiguse ja intellektuaalomandi kaitse häid tavaid ning võimalikke litsentsitingimusi.

Info haldamine

Õpilane leiab erinevatest teabeallikatest vajalikku teavet, rakendades selleks erinevaid teabeotsingumeetodeid: märksõnaotsing, järjestamine, filtreerimine, sildipilv.

Õpilane: 1) leiab internetist ja vajaduse korral kopeerib tekstifaili või esitluse erinevas formaadis digitaalset materjali ning töötleb seda etteantud nõuete kohaselt; 2) mõistab teabe kriitilise hindamise vajalikkust, hindab teabeallikate objektiivsust ning leiab vajaduse korral sama teema kohta alternatiivset vaatenurka esindavaid allikaid; 3) teeb vahet faktil ja arvamusel.

Probleemilahendus

Õpilane tuvastab ja lahendab iseseisvalt (vajaduse korral juhendi järgi) lihtsamaid probleeme, mis tekivad, kui digivahendid, programmid või rakendused ei tööta.

Õpilane:

- 1) hindab valitud digivahendi või rakenduse sobivust, lähtudes selle funktsionaalsusest;
- 2) soovib koostööülesannetes rühmale digivahendeid ja töötab rühma valitud vahendiga.

Õpilane kasutab digivahendeid sihipäraselt, et esitada ja lahendada ennast või teisi huvitav ülesanne.

Õpilane:

- 1) suunab oma digitehnoloogiaalast õppimist, kasutades juhendaja abi; 2) hoiab end kursis digitehnoloogia uute arengusuundadega, lähtudes vajadusest.

Õppeaine lõimingu võimalused teiste ainevaldkondadega

Nüüdisaegne kultuur on interdistsiplinaarne. Kunstiained on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning oma ajastu mõtteviisiga. Kunsti aineks on inimeseks olemine, sotsiaalsed suhted ja maailm erinevates avaldumisvormides. Teiste ainevaldkondadega suhestumine on kunstivaldkonna õppeainete loomulik osa ning valdkondade üleseks lõiminguks on palju võimalusi.

Eri kultuuridega tutvutakse paljudes teiste valdkondade õppeainetes (keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus) ning kujundatakse seeläbi väärtushoiakuid ja teadvustatakse maailma kultuurilist mitmekesisust. Kunstiainetes keskendutakse võrreldes teiste õppeainetega kontsentreeritumalt kultuuridevahelise dialoogi mõtestamisele ja loovuse kasutamisele nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana.

Mitmes ainevaldkonnas – keeltes ja kirjanduses, matemaatikas, tehnoloogias, kehalises kasvatuses – kasutatakse kunstiainetega kattuvaid mõisteid (nt kompositsioon, struktuur, mõõdud, nurgad, geomeetrilised kujundid, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jms).

Kunstivaldkonna õppeainetes toetutakse teistes õppeainetes omandatud teadmistele, samas süvendatakse ja visualiseeritakse neid teadmisi. Praktiliste tegevuste kaudu kujundatakse arusaama, et teadmised ja pädevused on omavahel seotud ja igapäevaelus rakendatavad. Ainevaldkondade piire ületavad õppeprojektid võimaldavad lõimida kunstiaineid teiste ainevaldkondadega ja kujundada pädevusi.

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Arendatakse suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust ja vaadeldakse eri ajastute ning kultuuride lugusid muusikas ja kujutavas kunstis, teatri- ja filmikunstis.

Matemaatika. Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid), samuti matemaatiliste sümbolite, kujundite ning mõistete tundmist.

Loodusained. Teadvustatakse inimese kuulis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi.

Sotsiaalsed. Vaadeldakse suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning eri kultuuride kommete ja pärimustega, kunsti ning kultuuri rolli ja muutumist ajaloo eri etappidel.

Tehnoloogia. Arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist, oskust innovaatilisi ideid kavandada ja praktikas ellu viia (loomisprotsess, tehnoloogiad ja tehnikad).

Kehaline kasvatus. Arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni.

Läbivate teemade rakendamise võimalusi

Kunstiaineid on võimalik seostada kõigi läbivate teemadega. Õppekava läbivaid teemasid peetakse silmas valdkonna õppeainete eesmärgiseade puhul, õpitulemuste ning õppesisu kavandamisel lähtutakse kooliastmest ning õppeaine spetsiifikast.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Kujundatakse iseseisva õppimise ja tegutsemise oskust, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ning hoiakute omandamisel. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Kunst ja muusika võimaldavad õpilastel teadvustada oma võimeid ja huvisid, omandada nii ainealaseid kui ka üldisemaid mõtlemis- ning tegutsemisstrateegiaid. Tutvutakse kunstide mitmekülgsed väljunditega igapäevaelus, kunstidega seotud ametite ja elukutsetega, võimaldatakse vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt külastades loomeettevõtteid. Õpilastele tutvustatakse ainevaldkonnaga seotud erialasid ja edasiõppimise võimalusi.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskkond. Need teemad hõlmavad mitmekülgsed oskusi, nagu info leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ning heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse probleemidega. Teadvustatakse ümbritsevat loodus- või tehiskeskkonda loomingu allikana ja õpitakse keskkonda säästma. Väärtustatakse pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutlikku arengut. Osatakse näha võimalusi taaskasutuseks, analüüsitakse tehiskeskkonna objekte ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Kunstiainetes julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning ideesid katsetama ja ellu viima.

Tehnoloogia ja innovatsioon. Kunstiainetes kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuv tehnoloogilises elu-, õpi- ning töökeskkonnas toime tuleva inimese kujunemist.

Tervis ja ohutus. Kunstiainetes teadvustatakse kunstidega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat mõju. Kujutavas kunstis kasutatakse materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet.

Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases globaliseeruvas maailmas. Kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusika- ja kunstiüritustel.

Õppetegevuse kavandamine ja korraldamine

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

1. lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
2. taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt ning jätab õpilastele piisavalt aega puhata ja huvialadega tegelda;
3. võimaldatakse õpilasel õppida individuaalselt ning koos teistega, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile, et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
4. kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad õpilaste huvisid ning suurendavad õpimotivatsiooni, arvestades sealjuures õpilaste individuaalsust ja konkreetse klassi võimekust;
5. rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid info- ja kommunikatsioonitehno-loogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
6. kasutatakse mitmekesist õpikeskkonda: loodus- ja linnakeskkond, arvuti/multimeediaklass, virtuaalkeskkond jne, käiakse õppekäikudel kontsertidel, teatrites, muuseumides, stuudiotel, muusikakoolides, looduses, näitustel, raamatukogudes jne;
7. kasutatakse mitmekesist ja tänapäevast õppemetoodikat;

8. seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist;
9. leitakse tunnivälise loomingulise tegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid, näituste kavandamine, töötoad jms).

Hindamise alused

Kunstivaldkonna ainete õpetamisel ja pädevuste hindamisel lähtutakse iga õpilase võimetekohasest arengust ja õpitulemuste saavutatusest. Hindamise aluseks on põhikooli riikliku õppekava üldosas sätestatu, põhikooli riiklikus õppekavas esitatud õpitulemused. Hindamise kriteeriumid ja viiepallisüsteemist erinev hindamise korraldus määratakse ja täpsustatakse kooli õppekavas.

Kunstivaldkonna õppeainetes on hindamise eesmärk toetada õpilaste arengut, innustada õpilasi isikupäraste ideede ja loovate lahenduste leidmisel ning suunata neid sihikindlalt õppima; suunata õpilaste enesehinnangu kujunemist, tekitada neis muusika-, kunsti- ja kultuurihuvi ning luua alus elukestvale muusika- ja kunstiharrastusele; suunata ja toetada õpilasi haridustee valikul kunstide valdkonnas. Hindamine annab tagasisidet õpilaste individuaalse arengu kohta ning on lähtekohaks järgneva õppe kavandamisel.

Hindamisel lähtutakse ainevaldkonnas taotletavatest pädevustest, mille keskmeks on:

- 1) õpilaste muusikaliste ja kunstialaste võimete areng;
- 2) teadmiste ja oskuste rakendamine muusitseerimisel ja kunstiloomingus;
- 3) isikupärane lähenemine loovülesannete lahendamisel.

Hindamisel väärtustakse õpilaste teoreetilisi teadmisi, püüdlikkust ja osalemist õppeprotsessis ning pingutust tulemuste elluviimisel. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära.

Õpitulemuste hindamise vormid peavad olema mitmekesised, õpilaste arengut motiveerivad ja vastavuses nende õpitulemustega. Õpitulemusi hinnatakse numbriliste hinnetega ning sõnaliste hinnangute abil. Numbrilisele hindamisele lisandub suuline tagasiside. Nii sõnaliste hinnangute kui ka numbrilise hindamise puhul peavad õpilased teadma, mida ja millal hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Õpetajapoolsed suulised sõnalised hinnangud ning numbrilised hinded peavad motiveerima õpilaste arengut kunstivaldkonnas.

Hindamisel kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist, lähtudes püstitatud õppeülesandest ning kehtiva õppekava sisust ja eesmärkidest.

Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead.

Kunsti õpetamisel juhendatakse õpilaste hindamisel kooliastmeti alljärgnevalt.

I kooliastmes hinnatakse:

1. oskust kasutada kunstimõisteid ning teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
2. oskust kasutada loovtöodes erinevaid töövõtteid ja tehnikaid, käsitsedes materjale otstarbekalt ja töövahendeid ohutult;
3. loovat, isikupärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- või rühmatöös;
4. oskust väärtustada ja analüüsida enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle.

II kooliastmes hinnatakse:

1. teadmisi ja oskust arutleda visuaalse kunstiinfoga seonduvate nähtuste üle, kasutades kunstimõisteid, teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
2. osalemist loovas tööprotsessis, kasutades eneseväljenduseks erinevaid kunstitehnikaid ja -materjale;
3. oskust kavandada ning kujutada nii vaatluse kui ka ideede põhjal;
4. loovat, sihipärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- ja rühmatöös;
5. oskust väärtustada ja analüüsida disainiobjekte, enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle ümbritsevas.

III kooliastmes hinnatakse:

1. teadmisi Eesti ja maailma kunstikultuurist;
2. oskust kasutada kunstimõisteid ja teadmisi ümbritseva visuaalkultuuri, maailma kultuuripärandi ning nüüdiskunsti teemadel arutledes;
3. teadliku kunstialase ja *kriitilise mõtlemise* arengut, mis väljendub mitmekesiste loovülesannete lahendamises iseseisvalt või rühmatööna, enda ja kaaslaste kunstitööde analüüsimises;

4. teadmisi, oskusi ja ideid kasutada erinevaid kunstitehnikad, seostada ning esitada oma kunstiloomingut ka tehnoloogiavahendite abiga;
5. oskust lahendada disainiülesandeid eesmärgipäraselt, rakendada kahe- ja kolmemõõtmelist kavandamist ja maketeerimist.

Muusika õpetamisel hinnatakse õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatusesemärke muusikaliste osaoskuste lõikes alljärgnevalt:

1. laulmine – aktiivne osavõtt ühislaulmisest, õpitulemustes nimetatud ühislauluvara omandamine;
2. pillimäng – musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksi;
3. omalooming – lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede väljapakkumine ning teostamine, loomingulisus;
4. muusika kuulamine ja muusikalugu, õppekäigud – muusika üle arutlemine, muusikateoste analüüsimine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistes aruteludes;
5. tunnist osavõtu aktiivsus – aktiivne osalemine tunni eri osades;
6. tunniväline muusikaline tegevus – osalemine koolikooris, orkestris, ansamblis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil (neid punkte arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel).

Kujundav hindamine

- 1.jälgib õpilase arengut,
- 2.keskendub protsessile,
- 3.aitab eesmäärke seada.

Kujundava hindamisena mõistetakse õppeperioodi kestel toimuvat hindamist, analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse õpilastele tagasisidet õppimise tulemuslikkuse kohta, motiveeritakse ja suunatakse õpilasi edasisel õppimisel. Kujundava hindamise ülesandeks on õpilase arengu ergutamine, toetamine ja tema õpitulemuste parandamine.

Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtvate hinnete alus

1. teeb kokkuvõtte õpilase arengust,
2. keskendub lõpptulemusele,
3. on aluseks õppe edasisele kavandamisele.

Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine trimestrihinneteks ja aastahinneteks. Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse koostisosi: 1) laulmine; 2) pillimäng; 3) muusikaline liikumine; 4) omalooming; 5) muusika kuulamine ja muusikalugu; 6) muusikaline kirjaoskus; 7) õppekäigud.

Lisaks sellele hinnatakse ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes. Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.

Muusikaõpetuse koostisosi, samuti osalusaktiivsust ning eneseanalüüsioskust võib koondada nelja kriteeriumi alla, lähtudes sellest, mida õpilane seatud ülesande puhul peab oskama ehk mida hinnatakse:

1. teadmised - muusikaline kirjaoskus, oskussõnavara, muusika kuulamine ja muusikalugu (analüüs);
2. praktilised oskused - laulmine, pillimäng, omalooming, muusikaline liikumine;
3. eneseanalüüsioskus - oskus analüüsida nii enda kui ka kaasõpilaste osalemist ja saavutusi muusikalistes tegevustes;
4. osalusaktiivsus - tunnist osavõtt, aktiivne osalemine muusikalistes tegevustes nii koolis kui ka väljaspool kooli (osalemine koorilaulus, õppekäikudel; kontsertide ja muusikaetenduste külastamine).

Füüsiline õpikeskkond

Kool korraldab kunstivaldkonna ainete õppe klassis, kus on selleks vajalikud tingimused ja vahendid.

Kunst:

1. individuaalseks ja rühmatöök vajalik pind;

2. 500luksise päevavalgusspektriga valgustus tööpinnal ning vesi/kanalisatsioon;
3. reguleeritava kõrgusega molbertid või laudad koos joonistusalustega ning tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalused ning projektsioonitehnika;
4. vajalikud töövahendid ja materjalid;
5. kunstiraamatud, ajakirjad ja teatmeteosed;
6. DATA-projektori, foto- ja videokaamerate, skanneri ja printeri kasutamise võimalus ning internetiühendus.

Muusika:

1. muusikalisteks tegevusteks, sh rühmatööks ja liikumiseks vajalik pind;
2. fono- ja videoteegi (CD, DVD, VHS), DATA-projektori kasutamise võimalus;
3. vajalikud vahendid: naturaalklaver ja klaveritool, süntesaator, hifi- muusikakeskus, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel, internetiühenduse ja helikaardiga arvuti ning noodistusprogramm ja MIDI-salvestusprogramm;
4. Orffi instrumentarium (rütmi- ja plaatpillid), plokkflöödid või kuuekeelsed väikekandled, akustilised kitarrid.

Õppe- ja kasvatuseesmärgid I kooliastmes

Esimese kooliastme lõpus õpilane :

- tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni.

KUNST JA TÖÖÕPETUS 1.KLASS

ÕPPESISU JA –TEGEVUS	1.KLASSI LÕPETAJA ÕPIVÄLJUNDID

1)Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, rütm). Erinevad kunstitehnikad (joonistamine, kollaaž) 2)Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. 3)Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (ruum). 4)Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning –vahendid. 5)Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (värv, rütm). Templitrüki tehnika materjalid, töövõtted ning -vahendid. 6)Lähiümbruse loodus. Looduse objektide iseloomulikud tunnused ja peamise esiletoomine	1)tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi; 2)tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi; 3)leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni; 4)kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid; 5)tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle kasutades õpitud ainemõisteid; 6)seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid; 7)kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalses kui ka virtuaalses kultuuri- ja õppekeskkonnades ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid • Aktiivõppetunnid • Eesti Piimandusmuuseumis
---	--

	• Õuesõpe Imaveres, Eistveres
KUNST JA TÖÖÕPETUS 2.KLASS	
ÕPPESISU JA –TEGEVUS	2.KLASSI LÕPETAJA ÕPIVÄLJUNDID
Helestamine ja tumestamine ning külmad ja soojad toonid. Meeleolu väljendamine värvidega. (erinevad aastaajad) . Pildi pinna organiseerimine (kujutatava suuruse ja paberiformaadi erinevad suhted). Pea- ja kõrval-elementid ning taust. Pildi üksikosade tasakaal. Rütm, rühmitamine ning osaline kattumine. Suuruse vähenemine kauguses. Vestlused kunstist Oma klassi ja toa kujundamine igapäevaelus ja vastavalt tähtpäevadele ja meie traditsioonidele. Muuseumide külastamine: võrdlemine vanaaja ja tänapäeva elu. Tutvumine ajalooga. Näituse külastamine. Raamatu kujundused. Illustraatori töö. Raamatu valmistamine : lehtede kokku köitmine augustaja või klambrilööjaga. Jutu kirjutamine, joonistamine. Kodundus ja käitumiskultuur	Oskab kirjeldada oma ka kaaslaste töid. Oskab kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada. Omandab teadmisi kunstiliikidest ja stiilidest. Märkab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas. Oskab käituda muuseumis ja näitusel. Saab hakkama lihtsama raamatukese tegemisega. Oskab koristada klassi ja oskab korras hoida oma töölaua erinevates tundides. Oskab kujundada ise oma riietust vastavalt aastaajale ja üritustele. Tunneb igapäevaelus tähtsamaid lauakombeid ja oskab vastavalt tegutseda. Oskab käituda kooli sööklas.

Oma klassi ja toa kujundamine igapäevaelus ja vastavalt tähtpäevadele ja meie traditsioonidele. Puhtus enda ümber koolis ja kodus. Isiklik hügieen. Säästlik tarbija. Lauakombed. Laua katmine erinevateks tähtpäevadeks. Lihtsamate toitude valmistamine. (võileivad, koogid)	
KUNST JA TÖÖÕPETUS 3.KLASS	
ÕPPESISU JA –TEGEVUS	3.KLASSI LÕPETAJA ÕPIVÄLJUNDID
Paberi- ja kartongitööd Paber, paberi valmistamine ja töötlemine. Paberi lõikamine silma järgi, joont mööda, šablooni järgi. Paberi rebimine, voltimine ja kortsutamine. Liimimine. Paberitööde kaunistamine. Õmblus- ja tekstiilitööd Erinevate tekstiilmaterjalide tundmine (villane, siid, linane) Tekstiilile šablooni paigutamine, selle väljalõikamine.	1)Oskab eristada erinevaid paberiliike; 2)Kasutab paberit säästlikult, vajaduspõhiselt; 3)Oskab lõigata šablooni järgi kujundeid; 4)Oskab voldida ja kortsutada paberit vastavalt juhendile teemakohaselt; 5)oskab teha kollaaži; 6)Kasutab õigeid liimimisvõtteid; 7)Järgib töö juures ohutusnõudeid 8)Kasutab tööde kaunistamisel oma fantaasiat. 9)Tunneb erinevaid tekstiilmaterjale; 10)Oskab kasutada säästvalt lõikeid riidele paigutamisel; 11)Oskab vajadusel enda riidele nõöpi ette õmmelda; 12)Tikkimisel tunneb ja oskab lugeda lihtsamaid mustreid; 13)Tunneb ja oskab kasutada eel- ja järelpistet; 14)Heegeldamise alg-

Vastavalt riidematerjalile õige niidi ja nõela valimine. Nõela niidistamine, lõpetamine, sõlme tegemine. Erinevate nõöptide õmblemine. Mängulooma valmistamine. Tikkimine. Eel- ja järelpiste. Heegeldamine. Alg- ja ahelsilmus. Punumine ja põimimine. Käepaela punumine. Kujutamise- ja vormiõpetus; Inimese kujutamine: eest- ja külgsuunas liikumises, portree eestvaates. Elusolendite kujutamine eri asendites liikumises. Eluta looduse osade (kivid, vesi jne.) kujutamine joone ja silueti abil. Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus. Kuuevärviring: põhivärvid (kollane, punane ja sinine)	ja ahelsilmuse omandamine; 15)Jälgib ohutusnõudeid nõela ja niidiga töötades; 16)Kasutab kujutamisel vaatlusoskust, fantaasiat, mälu; 17)Oskab kujutada inimest nii otse kui profiilis, eri asendites; 18)Oskab kirjeldada kujutatut; 19)Oskab hinnata suuruste vahetõrke pildil; 20)Oskab vaadelda ja analüüsida oma tööd; 21)Oskab kasutada kujutamisel erinevaid värvimisvahendeid; 22)Oskab segada värve uute toonide saamiseks; 23)Teab ja tunneb kolme põhitooni; 24)Teab külmi ja sooje toone; 25)Oskab meeleolu väljendamiseks kasutada oma fantaasiat,
--	---

ja nende segamisel saadavad värvid (oranž, roheline, violett). Helestamine ja tumestamine, külmad ja soojad värvid. Pildi üksikosade tasakaal. Rütm, rühmitamine, osaline kattumine. Suuruse vähenemine kauguses. Meeleolu väljendamine värvid ega. Meisterdamine. Voolimine. Meisterdamine looduslikest (kastanid, tõrud, käbid, oksad jm.) materjalidest. Koduses majapidamises järelejäänud esemete (topsid, karbid, pudelid jm.) kasutamine meisterdamiseks. Voolimine erinevatest materjalidest (plastiliin, savi, jm.), materjali ettevalmistamine tööks. Kumer- ja õõnesvormid. Inimeste, loomade, lindude voolimine. Soolataigna valmistamine. Kodundus. Ruumide korrashoid ja kaunistamine.	26) Oskab kirjeldada enda ja kaaslaste töid 27) Oskab koguda ja kasutada looduslikku materjali; 28) Oskab leida koduses majapidamises taaskasutatavaid materjale; 29) Oskab konstrueerida ja kasutada oma fantaasiat tööde valmistamisel; 30) Teab ja tunneb erinevaid voolimismaterjale; 31) Oskab sobitada värve, kujundada mustreid; 32) Oskab valmistada soolatainast, sellest voolida; 33) Oskab koristada ja korras hoida oma töökohta ja klassi;
--	---

Riietuse ja jalatsite korrashoid. Isiklik hügieen. Tervislik toit. Lihtsamate toitude valmistamine. Laua katmine, kaunistamine, koristamine. Säästlik tarbimine. Vestlused kunstist Kunst meid ümbritsevas keskkonnas. Oma klassi ja toa kujundamine tavaelus ja vastavalt traditsioonilistele tähtpäevadele. Raamatukujundus, illustreerimine. Raamatu valmistamine, köitmine. Tehnikad ja materjalid Skulptuur, voolimine. Meisterdamine loodus- ja tehismaterjalist. Maal. Kattevärvidega (guašš, akvarell) maalimine spontaanselt ja läbimõeldult. Graafika. Joonistamine pliiatsi ja viltpliiatsitega. Punkti ja joone kasutamine faktuuri loomiseks. Paljundusgraafika: natuur-, papi- ja materjalitrükk guašiga.	34) Oskab valida riideid vastavalt aastaajale ja olukorrake; 35) Oskab selgitada isikliku hügieeni vajadust ja hoolitseb oma välimuse ning riiete eest; 36) Teab ja tunneb igapäevaelus vajalikke lauakombeid, 37) Teab, mis on säästlik tarbimine; 38) Omandab teadmisi eri kunstiliikidest; 39) Oskab kirjeldada kunstiteoseid oma vaatenurgast; 40) Oskab käituda näitusel; 41) Saab hakkama väikese raamatu tegemisega; 42) Organiseerib oma töölaua vastavalt tehnikale; 43) Kasutab õpitud ulatuses tehnikaid; 44) Kirjeldab enda ja kaaslaste töid; 45) Kasutab tööde tegemisel fantaasiat ja loovust; 46) Töötab vastavalt oma võimetele
ÕPPESISU JA -TEGEVUS MUUSIKAÕPETUS 1. KLASS	1.KLASSI LÕPETAJA ÕPIVÄLJUNDID MUUSIKAÕPETUS

--	--

• Mis on muusika ja kuidas seda tehakse. Mida võib leida muusikaõpikust. Kuidas leiame üles laulusõnad. Õige kehahoid laulmisel. Mis on laulu sõnad, mis on viis. Kes on helilooja, kes on luuletaja • Mis on noodijoonestik. Kuidas aru saada noodimärkidest. Mis on kordusmärgid. Mis on salm ja refrään.õ • Mis on taktijoon, taktimõõt, lõpumärk Vaikuse märk muusikas- paus. Mõisted piano ja forte • Muusikaline kirjaoskus. Noodijoonestik ja viiulivõti. Nootide asukoht noodijoonestikul. Noodid Mi ja Sol. Rahvakalendri tähtpäevad novembris- Mardipäev ja Kadripäev • Muusikaline kirjaoskus. Nootide asukoht noodijoonestikul. Mis on abijoon. Noodid Do, Re ja La • Muusikaline kirjaoskus. Rütm ja meetrum. Sammurütm, jooksurütm, seisurütm. Rütmid TI-TI, TA, TA-A. • Laulmine pillisaatega ja ilma. Millised pillid on olemas. Mis on orkester. Mis on koor. Kuidas lauldi vanal ajal. Regilaul.	• Laulab vabalt, õige kehahoiuga, ilmekalt • Tunneb rütme: TA; TI-TI, TA-A, teab mis on paus • Teab noodinimesid ja nende asukohti noodijoonestikul • Oskab mängida plokkflöödil 3-4 noodilist muusikapala • Mõistab, et muusika algab vaikusest • Teab lõpu- ja kordusmärke • Teab refrääni tähendust • Teab mõistete helilooja ja luuletaja tähendust • Koputab õpitava laulu rütmi • Mõistab, et muusikat saab esitada erineva helitugevusega • Kasutab musitseerimisel märke piano, forte, valjenedes ja vaibudes • Tunnetab ja tunneb rõhulisi ja rõhuta pulsilööke ja sellega kaasnevat märkimisviisi (taktimõõt, taktijoon, takt) • Mõistab taktimõõdu tähendust • Eristab mõisteid kõrgem/madalam, üles/alla • Mõistab ja kirjeldab laulu sõnumit
--	---

- Musitseerimine- plokkflöödil 4-noodilised muusikapalad
- Muusikaline kirjaoskus: Noodid **Fa** ja **Si**. Plaatpillid. Mäng plaatpillidel lihtsamate nootide järgi.
- Mis on tants. Erinevad tantsuliigid. (Rahvatants, ballett, moderntants, karaktertants, peotants, pop-tants) Uus rütm: TA-A-A.
Kordamine, musitseerimine.

ÕPPESISU JA -TEGEVUS	2.KLASSI LÕPETAJA ÕPITULEMUSED MUUSIKAÕPETUS
-----------------------------	---

Plokkflöödimäng. <u>Mõisted:</u> <i>koor, solist, ansambel.</i> Tähtpäevad: advent, Luciapäev, Toomapäev, jõulud Plokkflöödimäng. Lihtsamad muusikapalad neljal noodil. Noodikirjajharjutused. Rütmimängud Eesti helilooja Riho Päts. Muusikiline kirjaoskus: poolpaus, tervetaktipaus. Noodikirjajharjutused. Rütmi- ja liisusalmid. Rütmissaate kujundamine rütmi- ja kehapillil. Tähtpäevad: vastlapäev, EV aastapäev Plokkflöödimäng: noodid Re, Fa ja Re’. Rahvalaul: uuem rahvalaul. Salmilaul . Eesti helilooja Rene Eespere. Muusikiline kirjaoskus: takt, taktimõõt. Viiulivõti (harjutused). Tähtpäevad: Kevadpühad ja selle erinevad nimetused	Klassi lõpul on õpilasel selged noodid Re- Re plokkflöödil ; ta orienteerub nende kaudu, kuidas viis liigub. Oskab kuulmise ja kirja pildi järgi plaksutada lihtsamaid rütme. Musikaalsemad lapsed osalevad mudilaskoori töös ja saavad selle eest hinde, mis on osa muusikaõpetuse hindest. Peamised esinemised on: advendihommik, kooli sünnipäev, jõulupidu, EV aastapäeva kontsert, emadepäev/kevadkontsert. Soovitav oleks aasta jooksul esitada pidulikuma sündmuse puhul ka vähemalt üks instrumentaalpala. Oskab laulda järgmiseid laule: „Kellel neli kaunist kleiti“ „Kirju sügis, tere“ „Tingel-tangel“ „Tuuled nüüd puhuvad“ „Talvetaat on meie maal“ „Jõulud jõudvad“ „Muti metroo“ „Saanisõit“ „Lumememme kevad“ „Jänku jänka“ „Kaks Otti“ „Lõoke“ *mõistab rahvalaulu sõnumit, *esitab laulu rütmi noodi järgi,
--	--

(ülestõusmispuhad, kiigepuhad, lihavõtted, munapuhad). Rahvatants: labajalavalss, reinlender. Plokkflöödimäng: voor- või sõortantsu saatemäng. Tähtpäevad: volbripäev Muusikaline kirjaoskus: ära kiri muusikapalast (8 takti) Kordamine. Plokkflöödimäng. Improvisatsioonihar jutused. Õpitud laulude kordamine. Erinevad esinemised ja kontserdikülastuse d	*oskab laulda regilaulu (eeslaulja, koor), *analüüsib ja paneb tähele rütmi kordusi laulus, *esitab rütmi noodist keha- või mõnel rütmipillil, *tunneb eesti rahvapille (kannel, vilepill, karjapasun, hiiu kannel, torupill ja lõõtspill) kõla ja pildi järgi;
--	---

ÕPPESISU JA _TEGEVUS	3.KLASSI ÕPITULEMUSED MUUSIKAÕPETUSES
----------------------	--

Kordamine. Tuletame meelde eelmisel aastal õpitut, noodikirjaoskusi. Meenutame, mida tähendavad noodid, kus on nende asukoht noodijoonestikul. Rütmiharjutused. Rütmisalmid Rahvamuusika: loomislaulud. Plokkflöödimäng Noodid Do ja Mi'. Fa kõrgendamine ja Si madaldamine. Eesti helilooja Gustav Ernesaks. Muusikaline kirjaoskus: Noodivältused Muusikaline kirjaoskus. <u>Mõisted</u> : <i>kaanon, improvisatsioon.</i> Eesti rahvapillide kordamine Plokkflöödimäng: Noodid Fa' ja Sol'. Lihtsamad harjutused ning 8-taktilised muusikapalad. Rütmirongid. Tähtpäevad: Mardi- ja kadripäev Plokkflöödimäng. <u>Mõisted:</u> <i>vokaalmuusika, instrumentaalmuusika.</i> <i>Duo, duett.</i>	Klassi lõpul on õpilasel selged noodid Do-Sol' plokkflöödil ; oskab neid mängida noodist. Oskab kuulmise ja kirjapildi järgi plaksutada erinevaid rütme. Musikaalsemad lapsed osalevad mudilaskoori töös ja saavad selle eest hinde, mis on osa muusikaõpetuse hindest. Peamised esinemised on: advendihommik, kooli sünnipäev, jõulupidu, EV aastapäeva kontsert, emadepäev/kevadkontsert. Soovitav oleks aasta jooksul esitada pidulikuma sündmuse puhul ka vähemalt üks muusikapala, milles on koos nii vokaal- kui instrumentaalosa. Oskab laulda järgmiseid laule: „Kodu“ „Teele, tee kurekesed“ „Kunstnik sügis“ „Kolm kihulast“ „Sügishommik“ „Uhti-uhti , uhkesti“ „Aeg“ „Pagari piparkook“ „Las vihistab“ „Uuel aastal“ „Mu isamaa armas“ „Käes on märtsikuu“ „Kevadpidu“ „Laul nõiast“
--	--

Muusikaline kirjaoskus: kuueteistkümnendiknoodid Tähtpäevad: advent, Luciapäev, Toomapäev, jõulud Plokkflöödimäng. Noodikirjarahjutused. Rütmimängud Muusikaline kirjaoskus: uued rütmid TAI-RI ja RI-TAI Muusikaline mõiste: marss Helilooja W. A Mozart Eesti helilooja Karl August Hermann Muusikaline kirjaoskus: TI-TIRI ja TIRI-TI. Noodikirjarahjutused. Rütmi- ja liisusalmid. Rütmissaate kujundamine rütmi- ja kehapillil. Tähtpäevad: vastlapäev, EV aastapäev. Plokkflöödimäng. Rahvalaul. Muusikaline kirjaoskus: taktijooned vastavalt rütmile (harjutused). Muusikaline mõiste: valss Tähtpäevad: Kevadpühad Rahvatants: polka.	„Karjapoiss“ „Suvine valss“ „Lapse laul“ * tunneb muusikalisi väljendusvahendeid (rütm, meloodia, tempo), * teab ja rakendab õpituid helivältusi * teab žanri mõistet ja eristab vokaal- ja instrumentaal-muusikat, * oskab kasutada 4-osalist taktimõõtu, * plaksutab laulu rütmi ja ütleb kaasa rütmisilpe
---	---

Muusikaline mõiste: polka

Plokkflöödimäng: polkarütmis
instrumentaalpala

Tähtpäevad: volbripäev,
karjalaskepäev

Muusikaline kirjaoskus: ära kiri
muusikapalast (8 takti)

**Eesti heliloojad Miina Härma
ja Arvo Pärt.**

Kordamine. Plokkflöödimäng.

Improvisatsiooniharjutused.

Õpitud laulude kordamine.

Õppe- ja kasvatusesmärgid II kooliastmes

Kunsti õppe- ja kasvatusesmärgid II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

1. tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve, hindab enda ja teiste isikupära;
2. eksperimenteerib mõtete, vahendite, materjalide ja kunstitehnikatega;
3. tegutseb loovates ja uurimuslikes rühmatöodes ühise tulemuse nimel;
4. rakendab oma loomingulisi võimeid ja oskusi ka väljaspool kunstitundi;
5. on avatud erinevate kunsti- ja kultuuriilmingute suhtes;
6. tunneb huvi kunstiloomingu ja paikkondliku kultuuri vastu;
7. mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust;
8. näeb loodust ja keskkonda säästva tarbimise võimalusi.

Teise kooliastme lõpus õpilane:

Kunsti õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

1. teab eesti kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, uurib ja võrdleb kunstiteoseid;
2. arutleb enda ja kaaslaste loovtööde üle, tõlgendab oma vaatenurgast erinevate ajastute kunstiteoseid;
3. väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid;
4. visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, digitaalgraafika, animatsioon jne);
5. oskab uurimise käigus leida eri teabeallikatest ainealast infot;
6. võrdleb ruumilise keskkonna ja igapäevaste tarbeesemete omadusi, kavandab ideid, kuidas parandada elukeskkonda, mõistab võimalusi, kuidas tarbida loodust säästvalt;
7. arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle reaalses ja virtuaalses keskkonnas, analüüsib oma eagrupile mõeldud visuaalse meedia sõnumeid;
8. tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.

ÕPPESISU JA _TEGEVUS	4. KLASSI LÕPETAJA TULEMUSED MUUSIKAÕPETUSES
Laulmine ja hääle arendamine	4. klassi lõpetaja:

• häälekujunduslik töö : õigele laululisele hingamisele toetuva emotsionaalse muusikalise fraasi, vaba toonitekitamise ja kõlapuhtuse kujundamine laulmisel; • kahehäälse laulmise esmased võtted: ostinato, imitatsioon, kaanon; • lastelaulud, eesti ja teiste maade rahvalaulud, kaanonid; • laulude õppimine: (1) kuulmise järgi , (2) noodi järgi noodinimedega; • laulurepertuaarist tulenevalt tutvustatakse vajadusel eeltakti tähendust ja noodikirja märke Muusikaline kirjaoskus • eelmistes klassides õpitud noodipikkuste kordamine ja kinnistamine; • eelmistes klassides õpitud heliastmete kordamine ja kinnistamine; • mažoor ja minoor • klaviatuuri ja viiulivõtme tutvustamine 1. oktaavis; • 2, 3 ja 4-löögiline taktimõõt; • rütm: kordavalt , pausid ja uued noodipikkused , paus ; • rütmi esitamine noodipildi järgi; • rütmi kirjutamine noodijoonestikule; • rütmipillide, plaatpillide ja kehapilli kasutamine rütmiharjutustes, ostinatodes, kaasmängudes ja improvisatsioonides; • vormiõpetus: 2- ja 3-osaline lihtvorm;	• laulab ea- ja võimetekohaselt, oskab laulda peast 7-10 laulu (3-5 rahvalaulu ja ühislaulud õpetaja valikul); • teab ja oskab laulmisel kasutada kõiki eelmistes klassides õpitud oskusi, sh. laulmine noodinimedega • teab viiulivõtme tähendust ning nootide asukohti noodijoonestikul • teab ja oskab laulda Do- mažoori ja 1 La-minoori • teab terve- ja pooltooni asukohti mažoorises ja minoorises astmerekas • on tutvunud klaviatuuri, viiulivõtme ja absoluutsete helikõrgustega 1. oktaavis; • oskab määrata 2-, 3- ja 4-osalist taktimõõtu; • teab ja oskab kasutada erinevaid noodipikkusi ja pause - oskab kirjutada ja esitada rütmi; • oskab võimetekohaselt improviseerida kasutades selleks muusikalisi väljendusvahendeid (tempo, tämbrid, dünaamika, rütm, meloodia); • tunneb lihtsamaid 2-3-osalisi muusikavorme; • teab mõistete klaviatuur, oktaav, pool- ja tervetoon,, sopran, mezzosopran, alt, tenor, bariton, bass tähendusi; • oskab kasutada mõisteid duur, moll, piano, forte, crescendo, diminuendo;
---	---

• dünaamikamärgid: P, f ,cresc ,dim • mõisted: duur ja moll helilaad, kolmkõla, pool- , crescendo diminuendo. Muusikaalased teadmised ja muusika kuulamine • hääli ja hääleliigid: sopran, mezzosopran, alt, tenor, bariton, bass; • pillid ja pilliliigid : klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid; • teemakohased muusikapalad	• teab ja oskab kuuldeliselt eristada pilliliike: klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid; • oskab eakohaselt analüüsida kuulatavaid muusikateoseid, anda omapoolset hinnangut ja seda suunavate küsimuste abil põhjendada; • esitab ideid ja rakendab oma loovust iseseisvas eneseväljenduses
ÕPPESISU JA _TEGEVUS	5.KLASSI LÕPETAJA TULEMUSED MUUSIKAÕPETUSES
Laulmine ja hääle arendamine • Häälekujunduslik töö: õige hingamine, loomulik ning pingeta häälemoodustamine, selge hääldamine; • hääle kõlaühtluse ja puhta intonatsiooni arendamine laulmisel; • ühehäälsed, paigutise kahehäälsusega laulud ning kaanonid, eesti ja teiste maade rahvalaulud; • laulude õppimine : kuulmise ja/või noodipildi järgi; • lauludele sobiva ostinato ja/või kaasmängu lisamine rütmi- ja/või meloodiapillidel;	5 klassi lõpetaja: • oskab kuulata iseennast, kaaslast ja õpetajat koos musitseerimisel; • laulab ea- ja võimetekohaselt; oskab peast laulda 6 - 8 laulu; • laulude õppimisel oskab kasutada abivahendina nooti • tunneb absoluutsete helikõrguste (g –g2) nimetusi ja asukohti noodijoonestikul; • tunneb helistikke C- a, G –e; oskab määrata põhitooni e. toonikat, ehitada põhikolmkõla; • kasutab õpitud taktimõõte praktilisel musitseerimisel;

• ühislauluvara omandamine (6-8 laulu - 2-3 rahvalaulu, 2 kaanonit, laulud kasutusel olevast õpikust). Muusikaline kirjaoskus • I kooliastmes õpitud astmete kordamine ja kinnistamine; • absoluutsete helikõrguste (g – G2) omandamine ja seostamine astmetega; • alteratsioonimärgid • helistik, paralleelhelistik, võtmemärk • meloodiline improvisatsioon: meloodiate lõpetamine lauldes ja/või plaadpillidel; • taktimõõtudud • I kooliastmes õpitud noodipikkuste ja pauside ja kordamine ja kinnistamine; • rütmi ja viiside kirjutamine noodijoonestikule; • rütmi esitamine noodipildi järgi, rütmilise mitmehäälsuse kasutamine ühismusitseerimisel; • rütmiimprovisatsioon: rütmi-ja plaadpillidel, kehapillil; • I kooliastmes õpitud dünaamika terminite (piano, forte, crescendo, diminuendo) kordamine; • tempo terminid: Allegro, Moderato; • vormiõpetus: kahe-ja kolmeosaline lihtvorm; • laulurepertuaarist tulenevalt tutvustatakse vajadusel : kaheksandiktaktimõõdu, juhusliku märgi tähendust.	• teab ja oskab kasutada põhikooli I astmes omandatud noodipikkusi ja pause • oskab võimetekohaselt ja iseseisvalt rütmiliselt improviseerida; • teab ja oskab eristada kooriliike; • oskab nimetada tuntud koore ja dirigente; • on tutvunud Eesti rahvamuusikaga, oskab laulda regilaulu ja eristab seda teiste maade rahva- muusikast; omab ülevaadet meie lähinaabrite (Soome, Vene, Rootsi, Norra, Läti , Leedu) muusikatraditsioonidest, rahvapillidest ja muusikakultuurist • teab ja oskab kasutada mõisteid: helistik, toonika, paralleelhelistik, helistikumärgid, juhuslik märk; • oskab esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii verbaalses kui muusikalises eneseväljenduses.
--	---

Muusikalugu Euroopa maade muusika- Eesti, Vene, Soome, Rootsi, Norra, Läti, Leedu Muusikaalased teadmised ja muusika kuulamine • Kooriliigid: laste-, poiste-, nais-, mees-, sega- ja kammerkoor; • Eesti rahvamuusika : rahvalaul, - pillid, - tantsud; • muusikalised näited Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra rahva-ja kunstmuusikast; • teemakohased muusikapalad Pillimäng: Plokkflööt, rütmipillid, plaatpillid	
ÕPPESISU JA _TEGEVUS	6.KLASSI LÕPETAJA TULEMUSED MUUSIKAÕPETUSES
Laulmine ja hääle arendamine • Häälekujunduslik töö: õige hingamine, loomulik ning pingeta häälemoodustamine, selge hääldamine; • hääle kõlaühtluse ja puhta intonatsiooni taotlemine laulmisel • eakohased ühehäälsed, paigutise kahehäälsusega laulud, kaanonid, eesti ja teiste maade rahvalaulud; autorilaulud • laulude õppimine :(1) kuulmise, (2) rütmistatud astmenoodi, (3) noodipildi järgi;	• oskab kuulata iseennast, kaaslasi ja õpetajat koos musitseerimisel; • laulab ea-ja võimetekohaselt, oskab peast laulda 6 – 8 laulu; • laulude õppimisel oskab kasutada abivahendina nooti • teab helistikke C - a, G - e, F – d, oskab määrata toonikat e. põhitooni, ehitada põhikolmkõla; • kasutab õpitud taktimõõte praktilisel musitseerimisel; • teab ja oskab kasutada õpitud noodipikkusi ja pause

• lauludele sobiva ostinato, kaasmängu lisamine rütmi- ja/või meloodiapillidel; • ühislauluvara omandamine (6-8 laulu - rahvalaulud, kaanonid, autorilaulud) Muusikaline kirjaoskus: • lihtsate rütmi- ja/või meloodiliste ostinatode, kaasmängude loomine; • rütmi ja viisi kirjutamine noodijoonestikule; • rütmi esitamine noodipildi järgi, rütmilise mitmehäälsuse kasutamine ühismusitseerimisel; • rütmiimprovisatsioon: rütmi-ja plaatpillidel, kehapillil; • tempo terminid: Andante, Largo, Presto; • agoogika terminid: accelerando, ritenuto; • dünaamika terminid: piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo; • vormiõpetus: kahe-ja kolmeosaline lihtvorm; • mõisted: dünaamika, tempo, agoogika, helistik, põhitoon e. toonika, akord Muusikaalased teadmised ja muusika kuulamine • näited Suurbritannia (Inglise, Šoti, Walesi), Iiri, Poola, Austria, Ungari, Saksa , Kreeka muusikast • teemakohased muusikapalad.	• oskab võimetekohaselt ja iseseisvalt rütmiliselt improviseerida; • teab õpitud tempo terminite tähendust ning oskab neid praktilisel musitseerimisel järgida; • teab õpitud dünaamika terminite tähendust ning oskab neid praktilisel musitseerimisel järgida; • teab, mida tähendab heli, ning mõisted ultraheli, infraheli, detsibell Omab ülevaadet erinevate rahvaste ja riikide muusikastiilidest ja -kommetest Euroopas- Suurbritannia (Inglise, Šoti, Walesi), Iiri, Poola, Austria, Ungari, Saksa , Kreeka • tunneb ja oskab muusika kuulamisel eristada muusikalisi väljendusvahendeid (tempo, dünaamika, tämber, duur ja moll helilaad, 2-, 3- ja 4- osaline taktimõõt, kahe- ja kolmeosaline lihtvorm); • teab ja oskab kasutada mõisteid: dünaamika, tempo, agoogika, helistik, toonika e. põhitoon, kolmkõla; • oskab esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii verbaalses kui muusikalises eneseväljenduses
---	---

Heli ja selle omadused (teke, levimine, tugevus) Muusikalugu Euroopa maade muusika- Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari, Saksa, Kreeka Pillimäng: Plokkflööt, rütmipillid, plaatpillid	
--	--

KUNST 4. KLASS

ÕPPESISU JA -TEGEVUSED	4. KL LÕPETAJA ÕPITULEMUSED
Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Liikumise kujutamine. (3 tundi) - Inimese kujutamine tegevuses, liikumises, erinevas elu- ja töökeskkonnas. - Objektide kujutamine vaatluse, võrdlemise ja mälu põhjal, endale oluliste visuaalsete tunnuste järgi.	Õpilane: - kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi; - rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto jne); - tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab.
Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit (2 tundi) - Kompositsiooni elemendid (joon, värv, vorm jne). - Ühe värvi erinevad varjundid (nt kollakas-, sinakas-, pruunikasroheline); nimetamise	Õpilane: - kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi; - tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma

võimalusi (taevasinine, sidrunkollane jne).	mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab.
Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis. Joonistuse tehnikad ja töövõtted. (3 tundi) • Piltkiri. Pilti täiendav tekst (nt vana-egiptuse pinnakunst, kaasaegne kunst). • Liiklusmärkide analoogial põhinev uute märkide kujundamine. • (Trüki-) tähtede kujundamine. Grafiitpliatsite tähistused. • Joonistamine grafiit-, värvi-, vilt- ja pastapliatsiga. Faktuurid.	Õpilane: 1) rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto jne); 2) märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami; 3) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab.
Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks. Maali tehnika ja töövõtte. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted (perspektiiv). (3 tundi) • Valguse ja värvide muutumine looduses päeva/aasta jooksul. Ilmastiku-nähtuste jäädvustamine. • Plaanilisus pildi pinnal. Maalimine kattevärvidega.	Õpilane: 1) mõistab tehismailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust; 2) rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto jne).
Kollaaži tehnika ja töövõtte (3 tundi) • Erinevate tehnikate ja materjalide paindlik kasutamine (ka omavahel kombineeritult) segatehnikad.	Õpilane: 1) kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi;

• Lihtsad ühendusmaterjalid ja -viisid, ohutud töövõtted. -Looduslikud ja tehismaterjalid. • Voltimine: lihtsad vormid, töövõtted. Rebimine, lõikamine, liimimine. Aplikatsioon. Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid. (1 tund) • Ost-müük, tutvustamine, uurimine, säilitamine, restaureerimine.	2) rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto jne); 3) analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga; 4) mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitset, olulisust; 5) leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid.
Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Foto tehnikad ja töövõtted. (3 tundi) • Linna- ja taluarhitektuur. • Lilltikand, mustrid rahvarõivastel. Setu geomeetriline muster.	Õpilane: 1) mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust; 2) mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust; 3) leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid.
Kunstiteose analüüs (3 tundi) • Teoste ainestik (portree, natüürmort, maastik, abstraktne kunst).	Õpilane: 1) analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga; 2) leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid.

Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu. (4 tundi) • Disainimine kui protsess (lähteülesanne, taustauuring, ideed, makett, testimine, parandamine). • Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitised keskkonnas.	Õpilane: 1) mõistab tehismailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust; 2) mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust; 3) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab.
Graafika tehnikad ja töövõtted. Kompositsioon ja kavandamine. (4 tundi) • Kõrgtrükk (nt papi-, materjali-, linooltrükk) ja lametrükk (mono- ja diatüüpia).	Õpilane: 1) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab.
Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Maalimine. (2 tundi) • Õuesõpe. Maastiku maalimine.	Õpilane: 1) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab.
Skulptuuri tehnikad ja töövõtted (3 tundi) • Skulptuuride modelleerimine savist ja lõikamine pehmetest materjalidest (vahtplast jne). Keraamika. Reljeef. Õppeaasta jooksul omandatud teadmiste kordamine (1 tund)	Õpilane: 1) rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto jne).

ÕPPESISU JA -TEGEVUSED	5. KLASSI LÕPETAJA ÕPITULEMUSED
Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi (4 tundi) • Graafilise faktuuri loomine joone abil. Teema: joon ja iseloomujoon. Joone liikumise tajumine liikumismängudes. • Pinnamustrite kujundamine ja kasutamine värvuste asemel (joonistamine pastellide ja viltpliiatsitega). • Graafilise faktuuri loomine punkti abil (viltpliiats). • Joonistatud kirja kasutamine vaba teema joonistuses (viltpliiats).	Õpilane: 1) kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi; 2) rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto jne); 3) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab.
Joonistuse tehnikad ja töövõtted (2 tundi) • Graafika meid ümbritsevas keskkonnas (vestlus). Joonistamine pliiatsiga (grafiit): pinna katmise võtted, esemete proportsioonid, pliiatsi pehmus-tugevusastmed, ruumilise ja tasapinnalise kujutamise võtted, varjutamine. Kandilised esemed. • Esemete grupi joonistamine grafiitpliiatsiga.	Õpilane: 1) rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto jne); 2) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab.
Kollaaži tehnika ja töövõte (2 tundi)	Õpilane:

Fotokunsti kompositsioon. Ajakirja väljalõigetest kollaaž vabal valikul teemadel: SPORT, NÕIAD, MAASTIK, KOLETIS, ELUKAS (käärilõiked, rebimine).	1) kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi; 2) rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto jne).
Liikumise kujutamine (2 tundi) - Figuuri joonistamine: kriipsujuku erinevates asendites ning kriipsujukule õige kehavormi andmine, inimese keha proportsioonid. - Õppekäik Imavere Piimandusmuuseumi, välisekspositsiooni külastamine, inimese kujutamine vaatluse abil - Figuuride joonistamine, nägu, näoproportsioonid, miimika.	Õpilane: 1) kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi.
Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Maali tehnika ja töövõte. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted (perspektiiv). (4 tundi) Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. (1 tund) Jõulud	Õpilane: 1) kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi; 2) analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga.
Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit (2 tundi)	Õpilane:

Kompositsioonireeglid geomeetrilises kompositsioonis. Geomeetrilise kompositsiooni valmistamine.	1) kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi; 2) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab.
Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid. Kunstiteose analüüs. (1 tund) Õppekäik ERMi/ 5.-6. kl/ toimub üle aasta	Õpilane: 1) analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga; 2) leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid.
Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju (1 tund) Häppening	Õpilane: 1) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab.
Skulptuuri tehnikad ja töövõtted (4 tundi) - Plastiline kunst meie ümber (vestlus, põhimõisted). Skulptuuride modelleerimine ja lõikamine pehmetest materjalidest (paber). Praktiline töö vabal teemal. - Skulptuuride voolimine: ettevalmistamine tööks,	Õpilane: 1) rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto jne).

voolimisalased reeglid, lihtsate vormide kujustamine.	
Maali tehnikad. Joonistuse tehnikad ja töövõtted. (2 tundi)	Õpilane: 1) rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto jne).
Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu. (2 tundi) • Modelleerimine jääkmaterjalidest.	Õpilane: 1) mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust; 2) mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust; 3) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab.
Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis (3 tundi) • Värvusülesanded.	Õpilane: 1) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab.
Foto tehnikad ja töövõtted (1 tund) • Esemete pildistamine, kadreerimine. Animatsiooni tehnikad (3 tundi) • Multifilmi valmistamine. • Erinevad veebikeskkonnad/ informaatika ja kunsti lõiming	Õpilane: 1) rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto jne); 2) märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami.

Õppeaasta jooksul omandatud teadmiste kordamine (1 tund)	
---	--

KUNST 6. KLASS

ÕPPESISU JA -TEGEVUSED	6. KLASSI LÕPETAJA ÕPITULEMUSED
Pildikunst (2 tund) Graafilise faktuuri loomine punkti ja joone abil: grafiit-pliiatsiga pinnamustrite kujundamine.	Õpilane: - kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi; - rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto jne).
Kollaaži tehnika ja töövõte (4 tundi) Sügisleht ajakirja väljalõigetest või muu.	Õpilane: - kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi; - rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto jne).
Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted (4 tundi) Inimese näo proportsioonid.	Õpilane: - kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal; - analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga.
Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu. (12 tundi)	Õpilane: mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust;

• Disainimine kui protsess (lähteülesanne, taustauuring, ideed, makett, testimine, parandamine). • Disain (vestlus)- mõisted, näited, illustratsioonid. Ajurünnak esemete disainimisideede saamiseks. Praktilise eseme disainimine- eskiisid paberil + töö suuline tutvustus. • Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. • Õppekäik ERMi/ 5.-6. kl/ toimub üle aasta	2) mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust; 3) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab.
Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis. Ruumide kujundamine. (8 tundi)	Õpilane: 1) kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi; 2) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab.
Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Animatsiooni tehnikad ja töövõtted. (12 tundi)	Õpilane: 1) rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto jne); 2) märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami; 3) mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust.

Skulptuuri tehnikad ja töövõtted (8 tundi) • Skulptuuride modelleerimine savist, plastiliinist ja lõikamine pehmetest materjalidest (vahtplast jne). Keraamika. Reljeef.	Õpilane: 1) rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto jne).
Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis. (6 tundi) • Tarbegräfiline kiri • Pinnalaotus	Õpilane: 1) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab.
Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks. Maali tehnika ja töövõtte. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted (perspektiiv). Õppeaasta jooksul omandatud teadmiste kordamine. (14 tundi) • Natüürmort. • Õppekäik Imavere Piimandusmuuseumi, välisekspositsiooni külastamine/ maalitehnikad	Õpilane: 1) rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto jne); 2) kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi.

Õppe- ja kasvatusesmärgid III kooliastmes

Kunsti õppe- ja kasvatusesmärgid III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

1. oskab loomingulises tegevuses, loovtöö ning uurimise ja refleksiooni käigus kasutada loova ning kriitilise mõtlemise ja probleemilahenduse oskusi;

2. tunnetab ning arendab oma loomingulisi võimeid, väärtustab isikupära ja erinevaid lahendusi;
3. eksperimenteerib mõtete, mõistete, kunstitehnikate ja uute meediumidega;
4. rakendab omandatud oskusi teistes õppeainetes ja igapäevaelus;
5. õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
6. seostab kunsti, kultuuri, teaduse ja tehnoloogia arengut;
7. mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja nüüdiskunsti rolli ühiskonnas;
8. väljendab oma arvamusi ja teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, kasutades kunsti oskussõnavara;
9. tegutseb eetilisel ja ohutult nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades;
10. mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna ning disaininäidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
11. omab ülevaadet kunsti, disaini ning arhitektuuriga seotud elukutsetest ja ametitest.

Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

Kunsti õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

1. teab Eesti ja maailma kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, teadvustab kunsti rolli ühiskonnas; seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut;
2. analüüsib eri ajastute kunstiteoseid nii näitusel kui klassiruumis, mõistab nüüdiskunsti nähtuste laia teemade ringi ning väljendusvahendite mitmekesisust;
3. visandab, kavandab ja maketeerib loovülesandeid lahendades, otsib ja arendab erinevaid lahendusvariante ning isikupäraseid teostusvõimalusi;
4. rakendab loomisel, uurimisel ja kunsti ning visuaalkultuuri tarbimisel infokommunikatsiooni vahendeid;
5. esitleb enda loovtööde tulemusi ja põhjendab valikuid, tõlgendab kaaslaste loovtöid;
6. leiab teadlikult traditsioonilisi või uusi meediume kasutades erinevaid lahendusi, kuidas väljendada oma mõtteid ja teadmisi, kasutab sihipäraselt tasapinnalise, ruumilise ja ajalise loomingu väljendusvahendeid ning kompositsiooni põhimõtteid;

7. analüüsib ruumilist keskkonda ja disainiobjekte eesmärgipärasuse, uuenduslikkuse, ökoloogilisuse, esteetilisuse ja eetilise seisukohast, mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ning parem lahendus;
8. arutleb visuaalkultuuri avaldumisvormide, sümbolite ja kultuuriliste märkide üle, hindab virtuaalset keskkonda eetilise ja turvalisuse seisukohast.

ÕPPESISU JA -TEGEVUS	7.KLASSI LÕPETAJA TULEMUSED MUUSIKAÕPETUSES
Laulmine ja hääle arendamine • Häälmurde protsessi ning hääle tervishoiu selgitamine; • diferentseeritud laulmisvõimaluste loomine ja positiivse emotsionaalse hoiaku kujundamine; • häälekujunduslik töö: laululise hingamisoskuse ja õige kehahoiu taotlemine, kvaliteetse häälekõla kujundamise jätkamine; • puhta intonatsiooni ja diktsiooni selguse taotlemine; • eakohased ühehäälsed ja kahehäälsed või paigutise kahehäälsusega laulud, võimaluse korral lihtsamad kolmehäälsed laulud, kaanonid, eesti ja teiste maade rahvalaulud; • laulude õppimine: (1) kuulmise, (2) noodi järgi; • lauludele sobiva ostinato, kaasmängu lisamine rütmi- ja/või meloodiapillidel; • ühislauluvara omandamine (6 -8 laulu kasutusel olevast õpikust). Muusikaline kirjaoskus:	7. klassi lõpetaja: oskab kuulata iseennast, kaaslast ja õpetajat koos musitseerimisel; • laulab ea-ja võimetekohaselt, oskab peast laulda 6 – 8 laulu; • laulude õppimisel oskab kasutada abivahendina nooti • teab helistikke C - a, G - e, F – d, oskab määrata e. põhitooni e. toonikat, ehitada põhikolmkõla; • kasutab õpitud taktimõõte praktilisel musitseerimisel; • teab ja oskab kasutada õpitud noodipikkusi ja pause • oskab võimetekohaselt ja iseseisvalt rütmiliselt improviseerida; • teab mõiste intervall tähendust muusikas; • oskab iseloomustada kuulatud muusikat, anda omapoolset hinnangut ja seda põhjendada;

Eelnevates klassides õpitu kordamine ja kinnistamine Muusikalugu Maaailma muusika- Prantsusmaa, Itaalia, Hispaania, juudid, mustlased, Araabia, India, Hiina, Jaapan, Austraalia, Aafrika, Ameerika (afroameerika, euroameerika, ladina muusika ja tantsud) Pillimäng: Plokkflööt, rütmipillid, plaatpillid Muusikaalased teadmised ja muusika kuulamine • muusika kuulamine ja muusikavideote vaatamine Maaailma muusika- Prantsusmaa, Itaalia, Hispaania, juudid, mustlased, Araabia, India, Hiina, Jaapan, Austraalia, Aafrika, Ameerika (afroameerika, euroameerika, ladina muusika ja tantsud) • teemakohased muusikapalad.	• teab ja oskab kasutada õpitud muusikalisi oskussõnu kuulatud muusika iseloomustamisel; • teab ja oskab kasutada mõisteid: dünaamika, tempo, agoogika, helistik, toonika e. põhitoon, kolmkõla, intervall, rondo; • Omab ülevaadet erinevate rahvaste ja riikide muusikastiilidest ja -kommetest üle maailma • oskab esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii verbaalses kui muusikalises eneseväljenduses
ÕPPESISU JA _TEGEVUS	8.KLASSI LÕPETAJA TULEMUSED MUUSIKAÕPETUSES
Laulmine ja hääle arendamine Häälekujunduslik töö: laululise hingamisoskuse ja õige kehahoiu taotlemine, kvaliteetse häälekõla kujundamise jätkamine; • häälemurde probleemid, diferentseeritud laulmisvõimaluste loomine, positiivse emotsionaalse hoiaku kujundamine;	8. klassi lõpetaja: oskab kuulata iseennast, kaaslast ja õpetajat koos musitseerimisel; • laulab ea-ja võimetekohaselt, oskab peast laulda 6 – 8 laulu; • laulude õppimisel oskab kasutada abivahendina nooti

• eakohased ühehäälsed ja kahehäälsed või paigutise kahehäälsusega laulud, võimaluse korral lihtsamad kolmehäälsed laulud, kaanonid, eesti ja teiste maade rahvalaulud; autorilaulud • laulude õppimine :(1) kuulmise, (2) noodi järgi; • lauludele sobiva ostinato , kaasmängu lisamine rütmi- ja/või meloodiapillidel; • ühislauluvara omandamine -Laulud vastavalt käsitletavale ajastule (antiik, keskaeg, renessanss, barokk, klassitsism, romantism) Muusikaline kirjaoskus: Eelnevates klassides õpitu kordamine ja kinnistamine Muusikalugu Muusikaajalugu Üldkultuuriline ja muusikaline ülevaade järgmistest ajastutest: vanaaeg, antiikaeg, keskaeg, barokk, klassitsism, romantism. Ajastute tähtsamad heliloojad. Muusikaalased teadmised ja muusika kuulamine • muusika kuulamine ja muusikavideote vaatamine Heliloojad Lassus, Monteverdi, Bach, Händel, Vivaldi, Mozart, Beethoven, Haydn, Schubert, Wagner, Chopin, Tšaikovski, Grieg, Bizet, Rossini, Verdi • teemakohased muusikapalad. Pillimäng:	• teab helistikke C - a, G - e, F – d, oskab määrata e. põhitooni e. toonikat, ehitada põhikolmkõla; • kasutab õpitud taktimõõte praktilisel musitseerimisel; • teab ja oskab kasutada õpitud noodipikkusi ja pause • oskab võimetekohaselt ja iseseisvalt rütmiliselt improviseerida; • teab mõiste intervall tähendust muusikas; • oskab iseloomustada kuulatud muusikat, anda omapoolset hinnangut ja seda põhjendada; • teab ja oskab kasutada õpitud muusikalisi oskussõnu kuulatud muusika iseloomustamisel; • teab ja oskab kasutada mõisteid: dünaamika, tempo, agoogika, helistik, toonika e. põhitoon, kolmkõla, intervall, rondo; • Omab ülevaadet muusikastiilidest ning muusikainstrumentidest erinevatel ajastutel kuni 19. sajandi lõpuni, teab ajastute olulisemaid heliloojaid • oskab esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii verbaalses kui muusikalises eneseväljenduses
---	---

Plokkflööt, rütmipillid, plaatpillid, klaver (klavessiiniimitatsioon), kitarr	
ÕPPESISU JA _TEGEVUS	9.KLASSI LÕPETAJA TULEMUSED MUUSIKAÕPETUSES
Laulmine ja hääle arendamine: Häälekujunduslik töö: varasemate õppeaastate laulmiskogemuste süvendamine - füüsilise ja emotsionaalse toonuse taotlemine, laululine hingamine, hääle kujundamine, selge diktsiooni arendamine; • tähelepanu osutamine häälemurde probleemidele (eriti baritonaalsele meeshäälele) ühislaulmisel; • võimalusel segakoosseisude moodustamine • ühe- ja kahehäälsed laulud, eakohased kolmehäälsed või paigutise kahe- ja kolmehäälsusega laulud; • laulude õppimine : (1) kuulmise, (2) noodi järgi; • lauludele sobiva ostinato , kaasmängu lisamine rütmi- ja/või meloodiapillidel Lauluvara omandamine vastavalt käsitlevatele teemadele. Muusikaline kirjaoskus: Eelnevates klassides õpitu kordamine ja kinnistamine Muusikaalased teadmised ja muusika kuulamine: 20 . sajandi muusika (Schönberg, Stravinski, Orff, Gershwin, Cage, Reich, Glass) Eesti heliloojate looming.	Põhikooli lõpetaja 1) on omandanud valmisoleku muusikaliseks tegevuseks; osaleb võimaluse korral koolikooris ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes ja kohalikus muusikaelus; 2) rakendab oma võimeid ja oskusi muusikalistes tegevustes, kasutades omandatud muusikateoreetilisi teadmisi; oskab kuulata ja arvestada kaaslasi; 3) on omandanud ülevaate erinevate ajastute ja maade üldkultuurilisest taustast ning oskab luua seoseid nende ajastute ja maade muusikakultuuriga; 4) teab kuulatud muusikanäidete põhjal erinevate ajastute põhilisi tunnusjooni, olulisemaid heliloojaid, žanreid ja vorme ja oskab neid omavahel võrrelda; 5) väljendab kuuldud muusika kohta oma arvamust ning võrdleb, analüüsib ja argumenteerib, toetudes teadmistele ning muusika oskussõnavarale; 6) oskab leida muusikaalast infot erinevatest teabeallikatest; oskab koostada referaate, kirjutada

• jazz; • muusika roll filmikunstis; • teemakohased muusikapalad Muusikalugu: Muusikaelu Eestis alates ärkamisajast. Esimesed üldlaulupeod. 20 sajandi muusika nii Eestis kui mujal maailmas Jazzmuusika Filmimuusika Popmuusika Pillimäng: Plokkflööt, rütmipillid, plaatpillid, klaver, kitarr	esseeid, kontserdiarvustusi, uurimistöid muusikast, kasutades nüüdisaegseid infotehnoloogia võimalusi; 7) on laulupeo traditsiooni austaja ja edasikandja laulja, tantsija, pillimängija või muusikateadliku publikuna; väärtustab ühislaulmist kui rahvuslikku kultuuritraditsiooni
---	--

KUNST 7. KLASS

ÕPPESISU JA -TEGEVUSED	7.KLASSI LÕPETAJA ÕPITULEMUSED
Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad: kollaaž, installatsioon. Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöös. (4 tundi) • Assamblaaž. Installatsioon. Erinevaid väljendusvahendeid ja materjale (lumi, liiv, tuli, valgus, vari, valmisesemed jne). • Fotokunst. Kadreerimine, pildiplaanid, detailid. Kaader (ka foto- ja videokunstis): üldplaan, detail. Sama objekti jäädvustamine erinevas kontekstis.	Õpilane: 1) kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid. Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid.

• Õuesõpe- pildistamine/ looduskeskkond ja tehiskeskkond • Erinevad veebikeskkonnad/ informaatika ja kunsti lõiming	
Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. (4 tundi) • Kohaspetsiifiline kunst. Maakunst. Kehakunst. Videoinstallatsioon.	Õpilane: 1) mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumites ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis.
Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted (4 tundi) • Kiri kui kunst, kirjakunst (sh kalligraafia). Märk ja sümbol (logo, piktogramm, peremärk). Omaloodud šrifti kujundamine. Liiklusmärkide analoogial põhinev uute märkide kujundamine.	Õpilane: 1) kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle.
Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad. Maalimine. (3 tundi) • Plaanilisus pildi pinnal. • Maalimine kattevärvidega.	Õpilane: 1) rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto jne).
Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus. (4 tundi) • Inimese kehakeel, miimika. Kujutatavate vormide lihtsustamine, üldistamine. Kujunduse läbiv stiil. Teksti ja pildi	Õpilane: 1) tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid.

koosmõju (plakat, pakend, raamatukaas, veebileht jne).	
Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. Looduslikud ja tehiskeskkonnad. (4 tundi) Huvitavad funktsionaalsed ja dekoratiivsed objektid, märgid ja kirjad linnaruumis ja looduses. Praktiline disainiprotsessi rakendamine probleemi püstitusest lahendi leidmiseni.	Õpilane: 1) analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nende vahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilisest vaatepunktist. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus.
Eesti kunsti suurkujud ja teosed (3 tundi) - Kunstiteoste analüüs, arvestades sisu, vormi, konteksti, otstarvet. Maailmakultuuri mõju uurimine kohalikule kunstile. Teoste erinevate vaatajapoolsete tõlgenduste võrdlemine. - Kunstikriitikute arvamuste võrdlemine. Näituse kohta aramusavalduse/retsensiooni kirjutamine. - Õppekäik KUMUsse /7.-8. kl	Õpilane: 1) tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid. Võrdleb eri ajastute kunsti näiteid.
Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. (8 tundi)	Õpilane: 1) leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid;

• Teoste ainestik (portree, natüürmort, maastik, abstraktne kunst). • Teosele oma lahendusest/tõlgendusest lähtuva pealkirja panemine. Ideest ja eesmärgist lähtuvalt loovtööde materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine. Reaalsus, fantaasia, suhted, oma kogemused ja emotsioonid. • Teose muutmine mõjusamaks peegelduse, perspektiivi, illusiooni või muu võttega.	2) tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid.
Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö. (1 tund) • Kunstiga seotud ametid.	Õpilane: 1) tunnetab oma kunstivõimeid ja –huve; 2) teadvustab kunsti rolli ühiskonnas.

KUNST 8. KLASS

ÕPPESISU JA –TEGEVUSED	8.KLASSI LÕPETAJA ÕPITULEMUSED
Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad. (2 tundi) • Performance art, happening, kehakunst. Jaan Toomik.	Õpilane: 1) mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumites ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis.
Joonistamine, perspektiiviõpetus. (3 tundi)	Õpilane: 1) tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid

Ruumi ja maja joonistamine perspektiivis. Tintenpen joonistusvahendina.	teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid.
Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis. Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. (3 tundi)	Õpilane: 1) tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid.
Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted. Kalligraafia. Teksti ja pildi koosmõju. Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad. (7 tundi)	Õpilane: 1) kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle.
Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus. (4 tundi) Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni. Eseme disainimine ja valmistamine.	Õpilane: 1) tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid.
Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. (3 tundi) Märgi tähenduse muutus ajaloos. Firmamärk.	Õpilane: 1) analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nendevahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilisest vaatepunktist. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus.
Eesti kunsti suurkujud ja teosed (4 tundi)	Õpilane:

- Eesti kunst läbi aegade. Rahvuslik ja rahvalik. PP valmistamine-arvuti kasutamine töös. - Kunstikriitikute arvamuste võrdlemine. Näituse kohta aramusavalduse/retsensiooni kirjutamine. - Õppekäik KUMUsse/7.-8. kl/ toimub üle aasta	1) tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid. Võrdleb eri ajastute kunsti näiteid; 2) teadvustab kunsti rolli ühiskonnas.
Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. (4 tundi) Idee leidmine, kavandamine, teostamine, pealkirjastamine, esitamine.	Õpilane: 1) mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumites ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis.
Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. (4 tundi) - Teoste ainestik (portree, natüürmort, maastik, abstraktne kunst). - Teose kujutamine lähtuvalt lugudest ja jutustustest.	Õpilane: 1) leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid; 2) tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid.
Sümbol, allegooria ja tsitaat kui sõnumikandjad. (1 tund) Logo Kultuuriranitsa projekt-aktiivõppepäev KUMU-s.	Õpilane: 1) leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest.

KUNST 9. KLASS

ÕPPESISU JA -TEGEVUSED	9. KLASSI LÕPETAJA ÕPITULEMUSED
Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad (1 tundi)	Õpilane: 1) mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumites ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis.
Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, perspektiiviõpetus, joonestamine. (7 tundi) • Geomeetriline ja stereomeetriline kunst (op- kunst ja kineetiline kunst). • Ristprojektsioon: detailist kolmvaate joonestamine, töö vormistamine. Mõtlemisülesanded detaili eest-, pealt-, külgvaate leidmise kohta. Detaili kujutamine aksonomeetrias.	Õpilane: 1) tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid.
Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne). (7 tundi) • Maalimise tehnikate: akvarell, õlimaal, sõejoonis jm. tutvustus. Praktiline töö.	Õpilane: 1) tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid.
Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika. (3 tundi)	Õpilane:

- Filmi- ja fotokunsti kompositsioonireeglid. - Õuesõpe- pildistamine/ looduskeskkond ja tehiskeskkond - Erinevad veebikeskkonnad/ informaatika ja kunsti lõiming	1) kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle.
Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstrahheerimine, deformeerimine jne. (3 tundi)	Õpilane: 1) tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid.
Arhitektuur ja disain Eestis ning rahvusvahelised suundumused (4 tundi) Joonperspektiiv	Õpilane: 1) analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nende vahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus.
Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. (4 tundi) - Reklaam. Meedia. - Erinevad veebikeskkonnad/ informaatika ja kunsti lõiming	Õpilane: 1) kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle.
Kunst peegeldamas ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut. Teose kujutamine lähtuvalt ühiskonna arengust. Maalimine ja mitmed teised tehnikad. (5 tundi)	Õpilane: 1) tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid. Võrdleb eri ajastute kunsti näiteid; 2) teadvustab kunsti rolli ühiskonnas.

Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid (1 tund)	Õpilane: 1) tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid; 2) leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid.
--	---